

Curettage

Wat is een curettage?	2
De baarmoeder	2
Wanneer wordt een curettage voorgesteld?	3
Hoe wordt een curettage uitgevoerd?	4
Wat gebeurt er na curettage?	5
Welke aandoeningen kunnen bij curettage worden vastgesteld?	7
Tot slot	8

Wat is een curettage?

Uw arts heeft een curettage geadviseerd. Deze ingreep wordt door een gynaecoloog in het ziekenhuis verricht. Tijdens de curettage wordt met een soort lepeltje, de curette, een laagje van het slijmvlies van de binnenkant van de baarmoeder weggeschrapt. Het schraapsel wordt vervolgens naar een laboratorium gestuurd en daar onder de microscoop onderzocht. Een curettage is de manier om meer informatie over het inwendige van de baarmoeder te verzamelen. Zo kan de juiste diagnose worden gesteld. Dit noemen we een diagnostische curettage.

Soms kan een curettage ook de klachten van overmatig bloedverlies verhelpen. Dan hebben we te maken met een therapeutische curettage. Ook kan een curettage worden gedaan om een spontane miskraam of een zwangerschap te beëindigen. Hierbij wordt geen curette, maar vaak een speciaal afzuigslangetje gebruikt. Daarom heet deze ingreep een zuigcurettage.

De baarmoeder

De baarmoeder ligt in de buikholte; ze is ongeveer zo groot als een peer. De wand van de baarmoeder is van buiten vrijwel glad; de middelste laag bestaat uit spierweefsel en de binnenste laag uit slijmvlies. Dit slijmvlies wordt regelmatig (in het algemeen eens per maand) afgestoten, tenminste wanneer er geen bevruchting heeft plaatsgevonden. Het afstoten van het slijmvlies noemen we de 'menstruatie'. Het bovenste, brede deel van de baarmoeder heet baarmoederlichaam. Het onderste, nauwe gedeelte is de baarmoederhals. Deze mondt uit in de schede (vagina) en heet daar de baarmoedermond.

In de eierstokken komt ook elke maand een eikel vrij. Ook worden er hormonen (oestrogeen en progesteron) geproduceerd, die de groei van het slijmvlies in de baarmoeder stimuleren. Zo kan een eventueel bevruchte eikel zich innestelen.

Wanneer wordt een curettage voorgesteld?

Bij onderzoek naar abnormaal bloedverlies uit de baarmoeder

Het kan gaan om abnormaal en/of hevig bloedverlies tijdens de menstruatie of om bloedverlies na de gemeenschap of tussen twee menstruaties in. Om de oorzaken van dit bloedverlies op te sporen stelt de arts voor een curettage uit te voeren. Oorzaken van hevig bloedverlies kunnen zijn: een vleesboom (myoom) of poliep in de baarmoeder, hormonale stoornissen die de cyclus veranderen, en in het uiterste geval kanker van het baarmoederslijmvlies (baarmoederkanker). De verdenking op, respectievelijk het uitsluiten van, baarmoederkanker is vaak een belangrijke reden voor het uitvoeren van een curettage. Verder kan er sprake zijn van baarmoederhalskanker. Het maken van een uitstrijkje kan hiervan een vermoeden geven. Vrijwel altijd is een curettage nodig om zeker te zijn van een diagnose.

Onregelmatigheid of hevig bloedverlies tijdens en na de overgang, of na enkele maanden weer beginnen van bloedingen tijdens de overgang, kunnen het gevolg zijn van afwijkingen van het baarmoederslijmvlies. Meestal gaat het om goedaardige veranderingen van het baarmoederslijmvlies die door hormonale veranderingen van de overgang ontstaan. Er kan echter ook sprake zijn van kwaadaardige veranderingen. Een curettage is dan nodig om daarover zekerheid te verschaffen.

Bij beëindiging van een zwangerschap

Een ongewenste zwangerschap wordt tot een zwangerschapsduur van twaalf weken door middel van een zuigcurettage beëindigd.

Bij een onvolledige miskraam

Als er bij een miskraam wat weefsel achterblijft, spreken we van een onvolledige miskraam. Meestal blijkt dit uit het feit dat na een spontane miskraam het bloedverlies niet ophoudt en de krampen niet overgaan. Een zuigcurettage met een zogenaamde 'stompe' curette is dan nodig om weefselresten te verwijderen.

Hoe wordt een curettage uitgevoerd?

Een curettage kan poliklinisch worden gedaan, maar meestal is ziekenhuisopname van een dag nodig. Bij problemen of complicaties kan een langere opname nodig zijn.

4

Een curettage wordt vaak onder een zeer lichte, algehele narcose uitgevoerd. Soms wordt alleen de onderste lichaamshelft verdoofd of een plaatselijke verdoving gegeven. Bespreek met uw gynaecoloog en de anesthesioloog welke mogelijkheden er zijn. Laat u goed voorlichten over de voor- en nadelen van de verschillende vormen van verdoving.

Als u zich 's ochtends op de afgesproken tijd en plaats in het ziekenhuis meldt, krijgt u een bed toegewezen. U hangt uw kleren in de kast en doet een 'operatiehemd' aan. Daarna neemt een verpleegkundige enkele vragen met u door over uw gezondheid en eventueel medicijngebruik. Ook wordt uw bloeddruk opgenomen. Soms wordt een kalmerend middel gegeven.

Als u aan de beurt bent, wordt u met bed naar de operatiekamer gereden. In de operatiekamer wordt u op de operatietafel gelegd. Uw knieën worden gespreid in de beensteunen, net als bij een gynaecologisch onderzoek. Als u onder narcose bent, verricht de gynaecoloog eerst een inwendig onderzoek. Dit is nodig om de grootte en de ligging van de baarmoeder precies vast te stellen.

Daarna worden de vagina en de huid eromheen gedesinfecteerd met een antiseptische vloeistof. Het schaamhaar hoeft niet te worden weggeschoren. Vervolgens brengt de arts voorzichtig een speculum (spreider) in de vagina. Dit is een tweebladig instrument dat de schede openhoudt. De baarmoedermond wordt vastgepakt en voorzichtig in het verlengde van het baarmoederhalskanaal getrokken. De gynaecoloog kan nu met een staafje waar centimeters op staan (dit heet een sonde) de lengte van de baarmoeder meten. Het baarmoederhalskanaal is te nauw om instrumenten door te laten. Daarom wordt het eerst opgerekt door het inbrengen van in grootte toenemende metalen staafjes. Daarna volgt de curettage.

Met de curette wordt een laagje van het baarmoederslijmvlies afgeschraapt. Dit weefsel wordt voor onderzoek naar het laboratorium gestuurd. Als er poliepen in de baarmoeder zitten, dan worden die (zonodig met een speciale curette of een poliepen-tangetje) verwijderd.

Wat gebeurt er na curettage?

Na afloop van de curettage wordt u naar de uitslaapkamer gebracht. Hier wordt gecontroleerd of alle lichaamsfuncties goed zijn. Zijn deze in orde, dan kunt u - indien de behandeling op de polikliniek heeft plaatsgehad - meteen naar huis; anders wordt u naar uw kamer teruggebracht. Er kan dan worden gecontroleerd of er geen

complicaties optreden, zoals bijvoorbeeld een nabloeding. Het is goed mogelijk dat u na de curettage last krijgt van pijnlijke buikkrampen; u kunt hiervoor pijnstillers krijgen. De eerste tien tot veertien dagen na de ingreep kan nog wat licht bloedverlies optreden. Handel verder als bij een gewone menstruatie. Geslachtsverkeer mag weer nadat de bloeding is gestopt. U moet wel direct de arts waarschuwen in geval van koorts, bij buikpijn die langer dan twee dagen na curettage aanhoudt en/of heviger wordt, en bij hevig bloedverlies.

Controle

De gynaecoloog zal met u bespreken wanneer u na de curettage voor controle moet komen. Tijdens die controle wordt dan gekeken of u volledig hersteld bent van de ingreep. Ook zal de arts de uitslag van het microscopisch onderzoek met u bespreken. Het ligt aan de aard van de uitslag of u verder moet worden behandeld of niet.

Menstruatie en pilgebruik

Over het algemeen komt de eerstvolgende menstruatie gewoon op de dag die u normaal zou verwachten. Na een abortus of behandeling van een onvolledige miskraam kan de menstruatie langer op zich laten wachten. Meestal treedt een menstruatie na vijf of zes weken op, soms zelfs nog later. In de tussentijd kunt u af en toe een beetje bloed verliezen. Na de eerste menstruatie kunt u in de meeste gevallen weer gewoon 'aan de pil' gaan. Bespreek dit met uw huisarts.

Welke aandoeningen kunnen bij curettage worden vastgesteld?

Een curettage kan veel informatie opleveren. Aan de hand van de ziektegeschiedenis, de gegevens die uit de curettage voortkomen en eventueel ander onderzoek kan bijvoorbeeld worden vastgesteld dat het om een van de volgende aandoeningen gaat.

Myomen

Myomen, ook wel vleesbomen geheten, kunnen klachten geven van hevig bloedverlies en pijn tijdens de menstruatie. Ook kunnen ze de innesteling van een eicel bemoeilijken. Een myoom is een goedaardige woekering van bindweefsel, maar vooral van spierweefsel. Soms (gelukkig heel zelden) kunnen er kwaadaardige veranderingen optreden. Al naar gelang de grootte (van een erwten tot een grapefruit) en de ligging (binnen of buiten de baarmoeder) kan een myoom wel of geen klachten geven.

Abnormale groei van het baarmoederslijmvlies

Dit ontstaat vooral tijdens de overgang (soms ook daarna) door veranderingen in de hormoonhuishouding, maar kan ook spontaan in de geslachtsrijpe levensfase optreden. In de meeste gevallen gaat het om een goedaardige verandering, maar het kan ook om een voorstadium van kanker gaan.

Poliepen

Poliepen zijn goedaardige slijmvliesgezwollen op een steeltje. Ze kunnen in de baarmoeder groeien en in het baarmoederhalskanaal. In het laatste geval kan dat tot irritatie, pijn en bloedverlies tijdens het vrijen leiden. Poliepen worden bij een curettage zoveel mogelijk verwijderd, zodat het onregelmatige bloedverlies daarna niet meer voorkomt.

Baarmoederkanker

Zijn de veranderingen kwaadaardig, wat uitermate zelden voorkomt, dan spreken we van kanker van het baarmoederslijmvlies.

Tot slot

Een curettage is een van de meest voorkomende gynaecologische ingrepen. Dat komt omdat een curettage belangrijke informatie over afwijkingen in de baarmoeder kan opleveren en omdat bepaalde gynaecologische problemen op deze manier goed kunnen worden behandeld. Misschien ziet u tegen de ingreep op, maar dat is beslist niet nodig. Een curettage veroorzaakt over het algemeen weinig pijn, en meestal bent u snel weer helemaal opgeknapt.